

# Sosiaalihuollon suositukset - osahanke



**Euroopan unionin  
rahoittama**  
NextGenerationEU



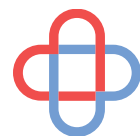
**Sosiaalialan osaamiskeskus  
Verso**

---

Maria Tapola-Haapala

tutkija, VTT, laillistettu sosiaalityöntekijä

Sosiaalialan osaamiskeskus Verso, Päijät-Hämeen hyvinvointialue



**Päijät-Hämeen  
hyvinvointialue**

- Sosiaalihuollon suositukset -osahanke – mitä ihmettä?



Euroopan unionin  
rahoittama  
NextGenerationEU

# Mitä mieltä?

- *Tutkimuksen ja käytännön välinen suhde on tällä hetkellä ihanteellinen sosiaalihuollossa Suomessa.*
- *Tutkimuksen ja sosiaalialan kehittämisen välinen suhde on tällä hetkellä ihanteellinen Suomessa.*



Euroopan unionin  
rahoittama  
NextGenerationEU



Kansallinen  
HTA-koordinaatioyksikkö



Päijät-Hämeen  
hyvinvointialue



Uudenmaan sosiaalialan  
osaamiskeskus

## Sosiaalihuollon suositukset (2023-2025)

(<https://pajat-sote.fi/sosiaalialan-osaamiskeskus-verso/kehittamishankkeet/sosiaalihuollon-kustannusvaikuttavuus/>)

- Suomen kestävän kasvun ohjelmaan kuuluvan [Kustannusvaikuttavuus osaksi suosituksia](#) -hankkeen osahanke, jossa keskitytään sosiaalihuollon suosituksiin liittyviin kysymyksiin
- Osahankkeen toteuttaa Sosiaalialan osaamiskeskus Verso yhteistyössä muiden sosiaalialan osaamiskeskusten ja FinCCHTA:n kanssa. Sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA tuottaa osahankkeeseen selvityksen näyttöön perustuvien sosiaalipalvelujen tilanteesta muissa Pohjoismaissa.
- Osahankkeen tutkijana toimii Maria Tapola-Haapala. Mukana hanketyössä ovat professori emerita Marketta Rajavaara, johtaja Kirsi Kuusinen-James Versosta sekä kehittämissuunnittelija Marjo Hannu-Jama SONet BOTNIAsta. Erikoissuunnittelija Rosa Hossain-Karhu Soccasta toimii pilottisuositusten suositustyöryhmän varapuheenjohtajana.



# Sosiaalihuollon suositukset -osahankkeen tavoitteet

---

- 1) selvittää nykytila sekä tiedolliset ja organisatoriset edellytykset, mahdollisuudet ja esteet sosiaalihuollon näyttöön perustuvien suositusten aikaansaamiselle,
- 2) tuottaa kehittämismalleja, ehdotuksia ja skenaarioita koskien toiminnan organisoimista, jotta näyttöön perustuvien suositusten aikaansaamisessa edetään kansallisesti (ja alueellisesti),
- 3) toteuttaa pilotti liittyen näyttöön perustuvien suositusten kehitysohjelmaan.



**Euroopan unionin  
rahoittama**  
NextGenerationEU

# Käsitteitä

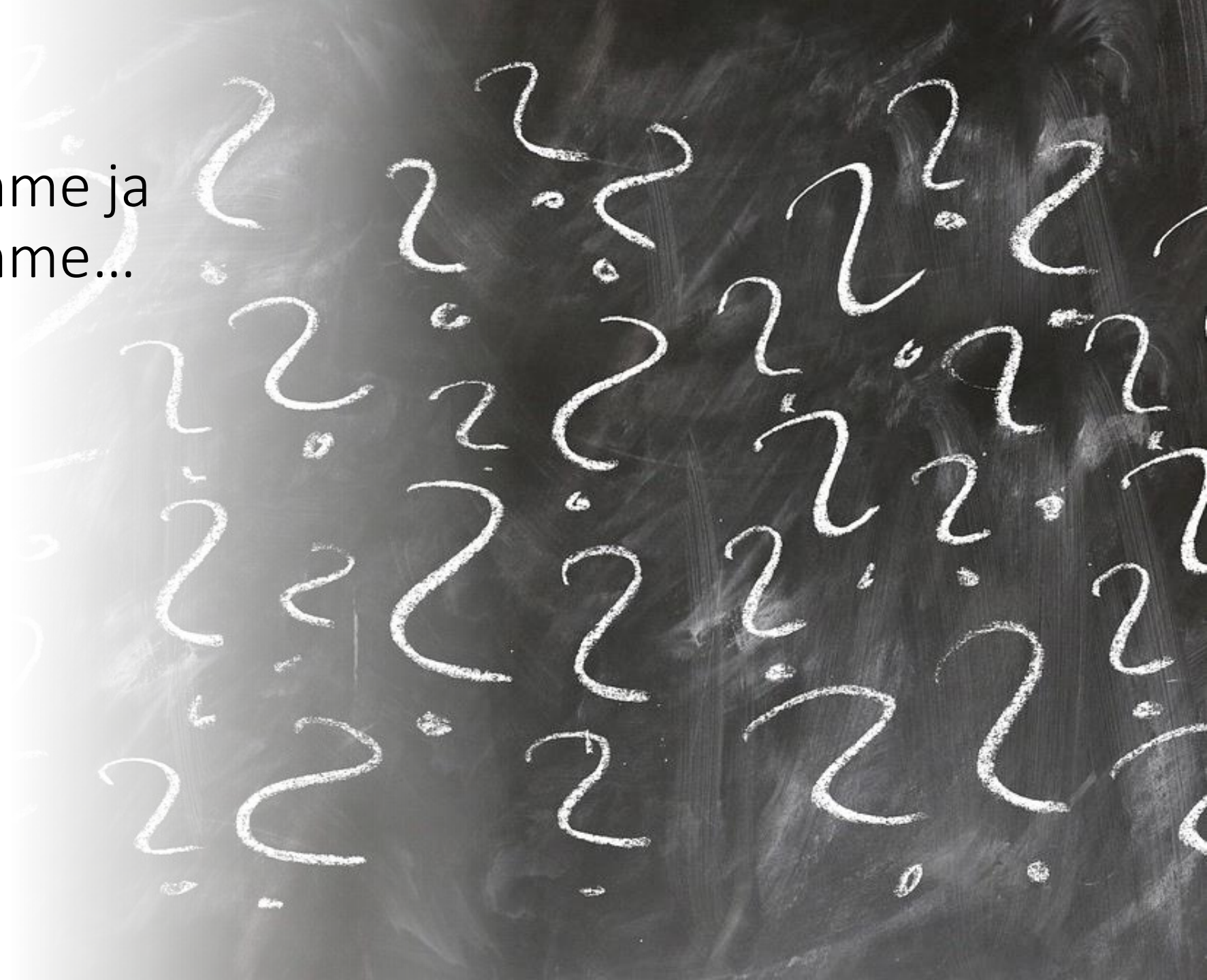


Euroopan unionin  
rahoittama  
NextGenerationEU

- *Näytöllä* tarkoitamme ajantasaista, järjestelmällisesti koottua ja kriittisesti arvioitua tutkimustietoa (osittainen suora lainaus Hotus [ei vuosilukua])
- *Suosituks*et ovat ennalta määriteltyä systemaattista prosessia noudattaen laadittuja yhteenvetoja näytön pohjalta suositeltavista menetelmistä ja toimintatavoista.  
(Kustannusvaikuttavuus osaksi suosituksia -hankkeen työmääritelmät)
- Hyödynnetään vaikuttavuustutkimusta mutta myös muuta tutkimusta!
  - Esimerkiksi laadulliset tutkimukset ihmisten kokemuksista jostakin elämäntilanteesta

Mikä on oma  
suhtautumisemme ja  
kosketuspintamme...

- ...näyttöön  
perustuvaan  
toimintaan?
- ...näyttöön  
perustuviin  
suosituksiin?





Euroopan unionin  
rahoittama  
NextGenerationEU

# Sosiaalihuollon suositukset -osahanke



Tiedontuotanto (mm. terveydenhuollon  
suositusprosesseihin tutustuminen,  
kansainvälinen kirjallisuus, kysely)



Pilottisuositukset



Tulevaisuuden sosiaalihuollon  
suositustoiminnan (organisointitapojen)  
pohdinta



Verkos-  
toituminen,  
asian  
pitäminen  
esillä





# Näyttöön perustuvat suositukset Suomessa, mm.

- Suomalainen Lääkäriseura Duodecim: Käypä hoito -suositukset
- Hoitotyön tutkimussäätiö Hotus: Hotus-hoitosuositukset®
- Suomen Fysioterapeutit: Hyvä fysioterapiakäytäntö -suositukset  
(-Kasvun tuen vaikuttavuusarviot)  
(-Palveluvalikoimaneuvoston suositukset)

*Alkoholiongelmat*

*Käytöshäiriöt (lapset ja nuoret)*

*Muistisairaahan henkilön päivittäistoiminnoista suoriutumisen tukeminen –  
Lääkkeettömät menetelmät hoitotyössä*

*Depressio*

*lääkkään turvallinen kotiutuminen sairaalasta*

*Äkillisesti kuolleen henkilön läheisten tukeminen*

*Muistisairaudet*

*Itsemurhien ehkäisy ja itsemurhaa yrittäneen hoito*

*Perheessä tapahtuvan lapsen kaltoinkohtelun riskiolojen tunnistaminen*

*Huumeongelmat*

*Skitsofrenia*

*Rahapeliongelma*

# Kansainvälinen näkökulma

- Kansainvälisesti terveydenhuollon suosituksiin liittyen käydään paljon tieteellistä metodologista keskustelua; myös esim. laadullisen näytön hyödyntäminen suosituksissa, potilaiden osallisuus suosituksia laadittaessa, suositusten implementointi
- Yhdysvalloissa sosiaalityön suositukset (practice guidelines) vaikuttavat herättäneen kiinnostusta erityisesti vuosittuuhannen vaihteessa (esim. Rosen & Proctor 2003a; Research on Social Work Practice 3/1999, vol. 9).
- Suositukset liitettiin muun muassa toiminnan ennustettavuuteen, käytäntöjen vaihtelevuuden vähentämiseen, vaikuttavuuden lisäämiseen, päätöksenteon tukeen (Rosen & Proctor 2003b, 1).
- Etuna tuotiin esille myös se, että suositukset eivät edellytä sosiaalityöntekijöiltä omaa tutkimuksen tai arviointien tekemistä tai tutkimuskirjallisuuteen tutustumista (Kirk 1999, 303-304).
- Epäilykset ja kritiikki suosituksia kohtaan kytkeytyivät puolestaan muun muassa sosiaalityön tieteellisen kirjallisuuden rajoitteisiin, sosiaalityöntekijöiden (mahdolliseen) vastustukseen, suositusten mahdolliseen heikkoon vaikuttavuuteen, suositusten hyödyntämisen haasteisiin käytännössä, sosiaalityön moniulotteiseen luonteeseen, mahdolliseen taloudellisen näkökulman korostumiseen suosituksia laadittaessa sekä suositusten laatimisen aiheuttamiin kustannuksiin (yhteenvetoa kritiikistä ja vastauksia siihen ks. Howard & Jenson 1999).

# Kansainvälinen näkökulma

- Suositukset koskettavat perustavia kysymyksiä sosiaalityön/sosiaalihuollon luonteesta (ks. esim. Gould 2011).
  - Mm. rajanveto yleistettävyyden / yksilöllisyyden välillä
- Onko näyttöön perustuva toiminta ylipäänsä hyvä asia (sosiaalityö tieteenä vai taiteena)? Ovatko suositukset paras mahdollinen tapa edistää näyttöön perustuvaa toimintaa? Mikä on ammattilaisten rooli näyttöön perustuvassa toiminnassa?
  - Suositusmalli (guideline model) / kriittisen arvioinnin malli (critical appraisal model) (ks. esim. Björk 2016)

# Kansainvälinen näkökulma

- Useat tahot laativat tällä hetkellä eri maissa erilaisia näyttöön perustuvia koonteja sosiaalihuoltoon liittyen (esim. [The Campbell Collaboration](#), [SCIE](#), [Foundations. What Works Centre for Children & Families](#), [Kunskapsguiden](#)).
- Selkeästi suosituksia toteuttaa muun muassa [NICE](#) Isossa-Britanniassa (National Institute for Health and Care Excellence).
  - Ks. Gould (2011) sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ensimmäisestä yhteisestä suositusprosessista tässä kontekstissa: esille muun muassa kysymys näytön hierarkiasta.

# Näkökulmamme osahankkeessa

Näyttöön perustuvat suositukset voivat tukea tutkimustiedon hyödyntämistä realistisella, ammattilaisia vähemmän kuormittavalla tavalla.

*Näyttöön perustuvalla toiminnalla* tarkoitamme sosiaali- ja terveydenhuollossa ammatillisten ratkaisujen tekemistä parhaan saatavilla olevan näytön pohjalta ottaen huomioon myös esimerkiksi asiakkaan/potilaan toiveet ja tarpeet sekä ammattilaisen ammattitaidon. (Muokattu lähteiden Hotus [ei vuosilukua]; Kouvonen ym. 2023; THL 2024 pohjalta.)

(Kustannusvaikuttavuus osaksi suosituksia - hankkeen työmääritelmä)

*”Sosiaalihuollossa on mielestäni liian pitkään menty sellaisella ajatuksella, että työ on yksilökohtaista ja siten tilanne- ja tapauskohtaista arviointia ja työskentelyä vaativaa. Tämä pitää monelta osin paikkansa, mutta se ei silti poista sitä, etteikö yleisiä suosituksia voitaisi laatia olemassa olevan tutkimustiedon pohjalta monenlaisiin asioihin ja tilanteisiin. Suositukset eivät poistaisi työntekijöiden harkintavaltaa, jos niitä osattaisiin lukea ja tulkita oikein. Tämä työ vaatii hienovireisyyttä, eli miten pitää suositukset riittävän yleisellä tasolla, että ne eivät lukitse ammattilaisen toimintaa liaksi, mutta ohjaavat sitä kuitenkin oikeaan suuntaan. Sosiaalihuollon työ näyttäytyy helposti sattumanvaraisena puuhasteluna, jos ja kun tutkimustietoon pohjaavia suosituksia ei ole olemassa.”*

Vastaaja sosiaalihuollon suositukset -osahankkeen kyselyssä



## Kysely

- Kesällä – alkusyksyllä 2023 Webropolissa
- Levitys sähköpostitse sidosryhmille sekä Facebookin sosiaalihuollon asiantuntijoille tarkoitettujen ryhmien kautta > itsevalikoitunut näyte
- Kyselyssä kysyttiin laajasti kysymyksiä sosiaalihuollon suositusten toteuttamisesta sekä yleisemmin tutkimustiedon hyödyntämisestä sosiaalihuollossa
- Kyselyyn vastattiin 133 kertaa; yleisimmin ammattinimikkeeksi ilmoitettiin sosiaalityöntekijä sekä kehittämis- ja projektityöhön liittyvät nimikkeet
- Kyselyyn vastasivat pääasiassa suosituksiin myönteisesti suhtautuvat: 117:ssä vastauksessa pidettiin suositusten tuottamista tarpeellisena, 4:ssä vastattiin kysymykseen ”ei” ja 12:ssa ”en osaa sanoa”.

# Perusteluja suositusten tarpeelle

- Käytännön työn tuki, tarpeet
  - Yhteisten linjausten tarve
  - Apua, tukea työhön, päätöksentekoon
  - Oppimisen, osaamisen vahvistamisen mahdollisuus
  - Oman arkiajattelun reflektoinnin tueksi
  - Tukee mahdollisesti menetelmien käyttöön ottamista (pitäisi kytkeä myös rahoitukseen)
  - Hyvien käytäntöjen monistaminen
  - Ajankäytöllisesti tehokas tapa
  - Organisaatioiden, sosiaalihuollon järjestämiseen liittyvät tarpeet
- Tutkimusperustaisuuden ja vaikuttavuusperustaisuuden tukeminen
  - Muuta kuin mututuntuma, kyseenalaistamattomat perinteet, persoonalla toimiminen, palveluvalikon liiallinen ohjaavuus
  - Toimintatapojen priorisoiminen tutkimustiedon pohjalta
  - Tiedolla johtaminen
  - Selkeyttä suhteessa kehitettyihin työmenetelmin ja näitä koskevaan tietoon
  - Suositusten laadinta tuo esille tutkimusaukkoja
  - Myös liittyen sosiaalihuollon järjestämiseen



Euroopan unionin  
rahoittama  
NextGenerationEU

# Perusteluja suositusten tarpeelle

- Toiminnan läpinäkyvyys
  - Palvelujen tasalaatuisuuden, yhdenvertaisuuden, asiakasturvallisuuden tuki
  - Toiminnan perusteltavuus, hyväksyttävyyys ja näkyvyys (asiakkaille, työntekijöille, rahoittajille)
  - Valtakunnallisen vertailun helpottuminen
- Taloudellinen näkökulma
  - Millaiseen toimintaan verorahat käytetään?
  - Vähäisten resurssien käyttäminen tarkoituksenmukaisesti
- Suhde terveydenhuoltoon
  - Uskottavuus, asema suhteessa terveydenhuoltoon
  - Hyvinvointialueuudistus ja terveydenhuollon suosituserinteet
- Sosiaalihuollon aseman vahvistaminen



**Euroopan unionin  
rahoittama**  
NextGenerationEU



# Toisaalta suositukset herättävät epäilyjä ja kysymyksiä



Euroopan unionin  
rahoittama  
NextGenerationEU

- Katoavatko työntekijöiden harkintamahdollisuudet, aliarvioidaanko heidän asiantuntemustaan?
- Ovathan suositukset riittävän yleisluontoisia ja avoimia?
- Onko suositusten antaminen sosiaalihuollossa mahdollista?
- Onko tutkimustietoa riittävästi?
- Onko tutkimusnäyttö todella luotettavaa?
- Onko suositusten käyttöönotto käytännössä mahdollista, onko jokin muu tapa toimivampi?
- Eivätkö vapaaehtoiset suositukset ole heikkoja?
- Eikö synny ristiriita, jos suositukset eivät ole velvoittavia mutta valvova viranomainen tai oikeus vetoaa näihin ongelmallisissa tilanteissa?

# Poiminta osahankkeen kyselystä: sosiaalihuollon asiantuntijoiden näkemyksiä näyttöön perustuvien suositusten ja muiden tutkimustiedon koontien hyödyntämiseen liittyvistä esteistä ja haasteista



## Motivaatiotekijät

- Käytännön ja tutkimuksen erontekoa korostaneet toimintakulttuurit
- Koetaanko tutkimustiedon koonnit todella hyödyllisiksi käytännössä?
- Ilmiöiden yksilöllisyys, kontekstisidonnaisuus
- Huoli ammattilaisten harkintamahdollisuuksien puolesta

## Kyvykkyystekijät

- Työvoimapula
- Vaihtelevat osaamistasot
- Työuupumuskyvykset
- Tutkimusosaaminen?

## Tilaisuustekijät

- Ajan ja muiden resurssien puute
- Alueelliset erot
- Viranomaistyön hidas muokkautuvuus

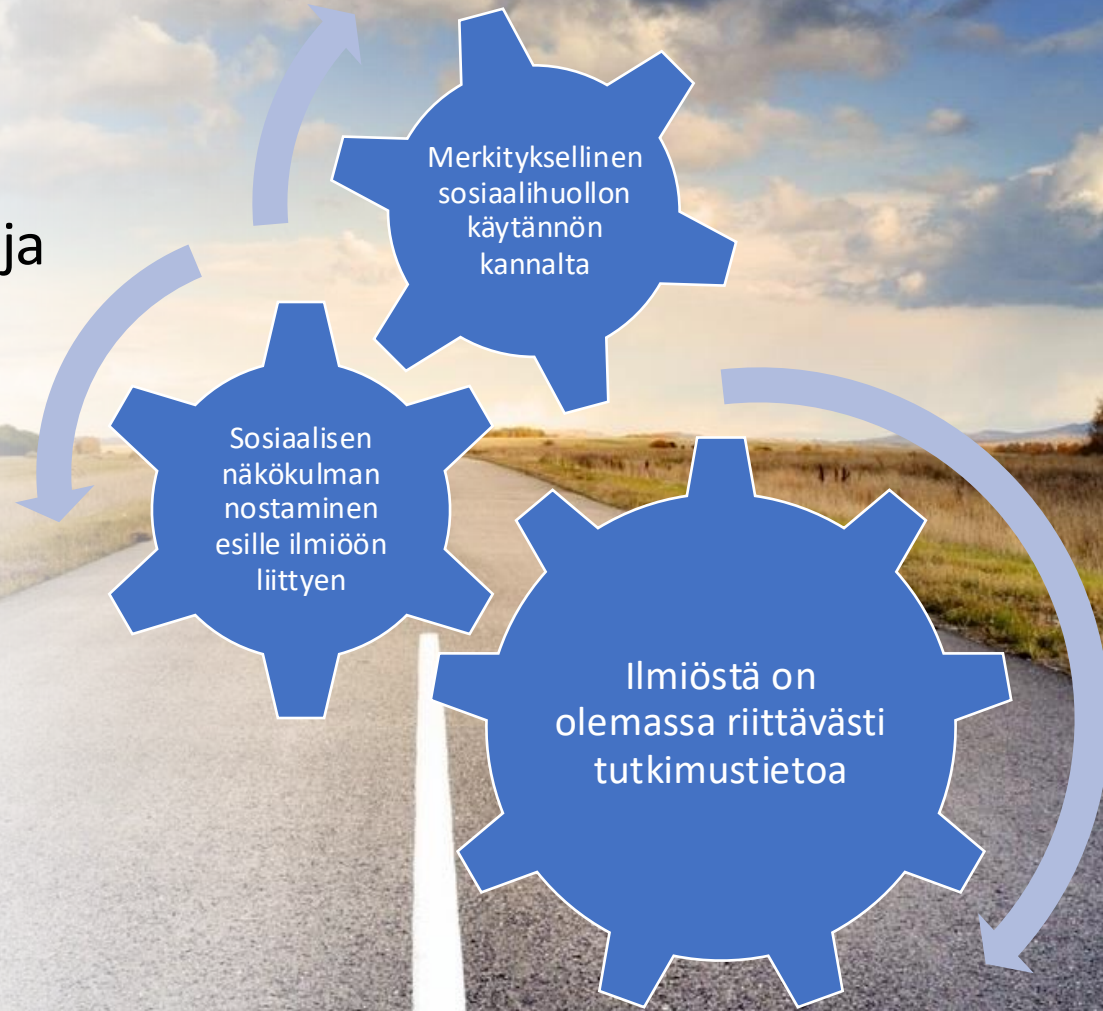
COM-B-malli (Michie ym. 2011; suom.kiel. käsitteet Heino & Hankonen 2022)



Huomion kiinnittäminen mm. yleisiin työskentelyolosuhteisiin, suositusten ja tutkimuskoontien ajantasaisiin, käytännönläheisiin ja paikallisten olosuhteiden erot huomioiviin sisältöihin, esitystapoihin sekä harkintaan ja yleistettävyyteen (tieteenfilosofis-käytännöllisinä) kysymyksinä

# Pilottisuositukset

- Tavoitteena on ollut laatia näyttöön perustuvat suositukset jostakin sosiaalihuollon kannalta olennaisesta ja kiinnostavasta ilmiöstä.
- Aiheeksi on valikoitunut (työnimi): *ihmissuhteiden huomioiminen päihdeongelmasta toipumisen yhteydessä.*



# Pilottisuositukset

- Lähtökohtana [Hoitotyön tutkimussäätiö Hotuksen suositusprosessi](#), tarvittaessa muokaten ja sosiaalihuollon erityispiirteitä havainnoiden
  - (Suositusaiheen ehdottaminen)
  - (Suositusaiheen hyväksyminen)
  - Suositustyöryhmän nimeäminen ja työryhmän organisoituminen
  - Hoitosuositus suunnitelman laatiminen ja hyväksyminen
  - Tutkimustiedon hakeminen
  - Tutkimusten valinta
  - Tutkimustiedon laadunarviointi
  - Aineiston uuttaminen
  - Näytönastekatsausten ja suosituslauseiden laatiminen
  - Suositusten kirjoittaminen
  - Lausuntokierroksen toteuttaminen
  - Suositusjulkaisun julkaiseminen ja levittäminen
  - (Suositusjulkaisun päivittäminen)



# Pilottisuositukset: *ihmissuhteiden huomioiminen päihdeongelmasta toipumisen yhteydessä* (työnimi)

- Avoimella haulla haettu suositustyöryhmä (puheenjohtajana osahankkeen tutkija) + kommentoiva kokemusasiantuntijaryhmä + kommentoiva ammattilaisryhmä
- Suositussuunnitelma on juuri valmistumassa.
  - Tervetuloa kommentoimaan suositussuunnitelmaa!
- Alustavat suosituskysymykset:
  - *1.) Mitä tiedetään ihmissuhteiden ja täysi-ikäisten henkilöiden päihdeongelmasta toipumisen yhteyksistä? > Mitä on hyvä ottaa työskentelyssä sosiaalihuollossa huomioon tähän liittyen?*
  - *2.) Miten ihmissuhteiden toimivuutta ja uusien toimivien ihmissuhteiden muodostumista voidaan tukea ammattilaisten toimesta tilanteessa, jossa täysi-ikäinen henkilö on toipumassa päihdeongelmasta?*
  - *3.) Millä tavoin päihdeongelmaan liittyvää stigmaa, joka mahdollisesti vaikuttaa ihmissuhteisiin, voidaan ammattilaisten toimesta poistaa tai vähentää?*



# Pilottisuositukset

- Alustavia havaintoja:
  - Prosessi tarvitsee selkeän rakenteen, aikataulun, tuen ja johdon.
  - Haasteena on monitulkintaisten käsitteiden riittävän tarkka rajaaminen, synonyymien ja relevanttien hakusanojen suuri määrä (esim. ihmissuhteet, toipuminen).
  - Myös laadullisten tutkimusten hyödyntäminen
  - Myös suomen- ja ruotsinkielisten tutkimusten, joiden konteksti on Suomi, huomioiminen
    - Toisaalta kotimaisten ammatillisia toimintatapoja käsittelevien (vaikuttavuus)tutkimusten todennäköinen vähäisyys
  - Kuinka arvioidaan tutkimustulosten sovellettavuutta Suomeen?
  - Riski: metodologisesti niin kunnianhimoinen prosessi ja käytännöt, ettei suositusten laatiminen ole realistista!
  - Jatkossa ohessa on hyödyllistä kehittää myös muuta (nopeampaakin) katsaustoimintaa.
  - Myös suositusten implementoimiseen (käyttöönottoon) tulee kiinnittää huomiota.



*”Esitämme, että sosiaalihuoltoon luodaan tutkittuun tietoon perustuva Käypä sosiaalityö - järjestelmä pitkäjänteisellä systemaattisella suunnitelmalla ja kehitystyöllä, joka sisältää rakenteen, vastuutahon ja rahoituspohjan. Suunnitelman valmistelua varten sosiaali- ja terveysministeriö kutsuu työryhmän, jossa on edustettuina THL, yliopistot/Sosnet, hyvinvointialueet ja erityisesti yliopistosairaalaa ylläpitävät hyvinvointialueet (yta). Uusi toiminta tulisi valmistella siten, että se vahvistaa organisatorisesti sosiaalihuollon kokonaisrakenteita ja sisältöohjausta.”*

Sosiaalihuollon sisältöohjaus hyvinvointialuerakenteessa:

Nykytila ja toimenpide-ehdotukset.

Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2024:3. Anneli Pohjola & Anu Muuri.

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-5416-8>

**Lukijan mielipide** | Sosiaali- ja terveydenhuollon suositusten laatimiseen ja käyttöönottoon tulee varmistaa riittävät resurssit.

Helsingin Sanomat Lukijan mielipide 21.5.2024 (ingressi)

**Lastensuojelu kaipaa läpinäkyvää toimintamallia**

Helsingin Sanomat Lukijan mielipide 14.5.2024

*”Sosiaalityössä tarvittaisiin erityisesti käytäntöjen kehittämistutkimusta työelämän kanssa. Esimerkiksi tutkimusnäyttöön perustuvat toimintasuositukset (”käypä sosiaalityö”) ja niiden kehittymisestä vastaava rakenne puuttuvat nykyisin sosiaalityöstä.”*

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaalihuoltolain muuttamisesta HE 5/2020 vp

# Kohti tulevaisuutta

- **Tällä hetkellä sosiaalihuollon suositusten tulevaisuus on avoin.**
- Osahankkeen kyselyssä korostuivat erilaiset julkisen sektorin tahot potentiaalisina tulevaisuuden suositusten laatijatahoina.
- Toisaalta terveydenhuollossa Suomessa keskeisiä ovat ammattilaisten omat tahot (Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, Hoitotyön tutkimussäätiö Hotus, Suomen Fysioterapeutit).





# Meidän visiomme!

- Visiolla tarkoitetaan muun muassa ”(tulevaisuuden)kuvaa, näkymää, hahmotelmaa, kuvitelmaa, näkemystä” (Kielitoimiston sanakirja 2024).
- Laatikaa teidän visio tai visionne siitä, millainen toivoisitte sosiaalihuollon näyttöön perustuvien suositusten tilanteen olevan Suomessa viiden vuoden päästä. Pohtikaa esimerkiksi:
  - Mitkä tahot ovat keskeisessä roolissa suositusten laadinnan kannalta?
  - Mikä on sosiaalialan osaamiskeskusten rooli?
  - Kuinka muut tahot on aktivoitu mukaan?
  - Miten suosituksia levitetään ja käytetään?
  - Millaisia suositukset ovat, ajatellen vaikkapa niiden laadintatapoja (ketkä, miten, millaisia lähteitä hyödyntäen?) sekä levittämistä?
- Luonnollisesti voitte laatia myös vision, jossa suositustoimintaa ei lähdetä kehittämään. Perustelettehan silloin tätä.

# *Tervetuloa pohtimaan suositustoiminnan tulevaisuutta!*

## *Sosiaalihuollon suositukset – skenaariotyöpaja*

Keskiviikkona 2.10.2024 klo 13.00-16.00 Teamsissä

Ei ennakkoilmoittautumista. [Liity kokoukseen nyt](#)

Kokoustunnus: 315 108 898 422

Tunnuskoodi: VKv3eM

Tilaisuuden lisätiedot: <https://pajat-sote.fi/sosiaalialan-osaamiskeskus-verso/kehittamishankkeet/sosiaalihuollon-kustannusvaikuttavuus/>

Yhteyksiin liittyvissä ongelmatilanteissa tarkistathan mahdolliset tiedotteet yllä olevalta osahankkeen verkkosivulta.

Lisätietoa: tutkija Maria Tapola-Haapala, Sosiaalialan osaamiskeskus Verso, [maria.tapola-haapala@pajatha.fi](mailto:maria.tapola-haapala@pajatha.fi)



# Ollaan yhteyksissä!

- Osahankkeen ajankohtaisia kuulumisia päivitetään erityisesti osahankkeen verkkosivulle: <https://paijat-sote.fi/sosiaalian-osaamiskeskus-verso/kehittamishankkeet/sosiaalihuollon-kustannusvaikuttavuus/>
- Yhteystiedot:
  - Tutkija Maria Tapola-Haapala, [maria.tapola-haapala@paijatha.fi](mailto:maria.tapola-haapala@paijatha.fi)



Euroopan unionin  
rahoittama  
NextGenerationEU



Sosiaalian osaamiskeskus  
Verso

# Lähteet

- Björk, Alexander (2016) Evidence-based practice behind the scenes. How evidence in social work is used and produced. Stockholm Studies in Social Work, SSSW32. Stockholm University. Haettu 23.8.2024 osoitteesta <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:900625/FULLTEXT01.pdf>
- Gould, Nick (2011) Guidelines across the health and social care divides: The example of the NICE-SCIE dementia guideline. International Review of Psychiatry 23 (4), 365-370. <https://doi.org/10.3109/09540261.2011.606537>
- Heino, Matti & Hankonen, Nelli (2022) Itsekontrolli on yhteisöponnistus: Systeemisiä näkökulmia käyttäytymisen muutokseen. Teoksessa Muutosten tiet kietoutuvat yhteen. SOSTE 2/2022. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry. Haettu 23.8.2024 osoitteesta <https://www.soste.fi/ajankohtaista/sosten-julkaisut/muutosten-tiet-kietoutuvat-yhteen/>
- Hotus (ei vuosilukua) Solmussa käsitteiden kanssa? Mitä tarkoittaa näytönaste? Hoitotyön tutkimussäätiö Hotus. Haettu 23.8.2024 osoitteesta <https://hotus.fi/nayttoon-perustuva-terveydenhuolto/sanasto/>

# Lähteet

- Howard, Matthew Owen & Jenson, Jeffrey M. (1999) Barriers to development, utilization, and evaluation of social work practice guidelines: Toward an action plan for social work. *Research on Social Work Practice* 9 (3), 347–364. <https://doi.org/10.1177/104973159900900309>
- Kielitoimiston sanakirja (2024). Hakusana visio] <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/visio?searchMode=all>
- Kirk, Stuart A. (1999) Good intentions are not enough: Practice guidelines for social work. *Research on Social Work Practice* 9 (3), 302-310. <https://doi.org/10.1177/104973159900900303>
- Kouvonen, Petra; Tani, Sara; Kurki, Marjo & Hamari, Lotta (toim. Koskenalho, Ninnu) (2023) Miten onnistun implementoinnissa? Opas psykososiaalisten menetelmien vaikuttavaan implementointiin. Itlan oppaat ja käsikirjat 2023:1. Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö Itla. Haettu 23.8.2024 osoitteesta <https://kasvuntuki.fi/wp-content/uploads/2023/09/itla-implemointiopas-2023-final-31082313291.pdf>

# Lähteet

- Michie, Susan; van Stralen, Maartje M. & West, Robert (2011) The behaviour change wheel: A new method for characterising and designing behaviour change interventions. Implementation Science 6 (artikkelin numero 42), <https://doi.org/10.1186%2F1748-5908-6-42>
- Rosen, Aaron & Proctor, Enola K. (toim.) (2003a) Developing practice guidelines for social work intervention. Issues, methods, and research agenda. Columbia University Press.
- Rosen, Aaron & Proctor, Enola K. (2003b) Practice guidelines and the challenge of effective practice. Teoksessa Aaron Rosen & Enola K. Proctor (toim.) (2003a) Developing practice guidelines for social work intervention. Issues, methods, and research agenda. Columbia University Press, 1-14.
- THL (2024) Näyttöön perustuvat tuki- ja hoitomenetelmät. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Haettu 26.8.2024 osoitteesta <https://thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyspalvelut/terapeuttiset-menetelmat-ja-terapiapalvelut/nayttoon-perustuvat-tuki-ja-hoitomenetelmat>

Kuvien lähde (ei logot ja muodot; kuvien kokoa ja muotoa on saatettu muuttaa)

- Pixabay